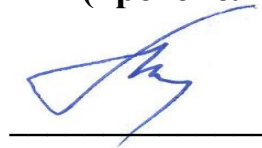

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури імені академіка Михайла Возняка

Затверджено
на засіданні кафедри української літератури
імені академіка Михайла Возняка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри
Володимир МИКИТЮК

СИЛАБУС
із навчальної дисципліни
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»
що викладається в межах ОПП
першого рівня вищої освіти («бакалавр»)
для здобувачів зі спеціальності 014 Середня освіта
спеціалізації 014.01 Середня освіта (українська мова і література)

СИЛАБУС КУРСУ
«Методика викладання української літератури в середній школі»
(2024/2025 навчальний рік)

Назва курсу	«Методика викладання української літератури в середній школі»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта Спеціалізація 014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Викладач курсу	Доцент Горблянський Юрій Петрович
Контактна інформація про викладача	yurii.horblianskyi@lnu.edu.ua Кафедра української літератури імені акад. М. Возняка, вул. Університетська, 1, к. 309
Консультації з курсу відбуваються	У вівторок, 11.50–13.10, ауд. 309 або онлайн через ZOOM (для онлайн консультацій писати на електронну пошту)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/metodyka-vykladannia-ukrainskoi-literatury-v-seredniy-shkoli_014-01z
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для практичної роботи в середній школі (викладання української літератури). Тому в курсі представлено огляд методичних концепцій, а також процесів та інструментів, що потрібні для успішного викладання української літератури в середній школі (стандарт і профільний рівень).
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Методика викладання української літератури в середній школі» є завершальною нормативною дисципліною зі спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.01 Середня освіта (українська мова і література) для освітньої програми з української літератури в 5–11(12) класах середньої загальноосвітньої школи (нової української школи), яка викладається в 6 семестрі (8 год лекційних, 6 год практичних і 46 год самостійної роботи) та 7 семестрі (30 год самостійної роботи в обсязі 3 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Полягають у системному й послідовному висвітленні здобутків української методики викладання літератури як науки в загальноєвропейському дидактичному контексті, у випрацюванні в студентів фахових методичних умінь та навичок, засвоєнні психолого-педагогічних знань і їх застосування в практичному викладанні української літератури в середній загальноосвітній школі.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основна література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Микитюк В.</i> Практикум з методики викладання літератури: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с. 2. Наукові основи методики літератури / за ред. Н. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с. 3. <i>Пасічник Є.</i> Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с. 4. <i>Пультер С., Лісовський А.</i> Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 143 с. 5. <i>Сиротенко В., Суровцева Р.</i> Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Київ, 2016. 391 с. 6. <i>Токмань Г.</i> Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2002. 317 с. <p style="text-align: center;"><i>Додаткова література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Волошина Н.</i> Критерії оцінювання і система обліку знань, умінь і навичок учнів // Наукові основи методики літератури. Київ, 2002. 2. <i>Гнаткович Т., Ходанич Л.</i> Як сформувати вчителя інноваційно-компетентною особистістю // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. Київ: 2007. № 8. 3. <i>Гопкінз Дейвід.</i> Оцінювання для розвитку школи. Львів: Літопис, 2003. 256 с. 4. <i>Демчук О.</i> Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. Київ: Педагогічна преса, 2002. 192 с. 5. <i>Капська А.</i> Педагогіка живого слова: навчальний посібник. Київ: ВІПОЛ, 1996. 204 с. 6. <i>Корнійчук В.</i> «Коли кінці з кінцями не сходяться» (про помилки в шкільних підручниках з української літератури) // Дивослово. 2021. № 5–6 (9 клас), № 9–10 (10 клас). 7. <i>Корнійчук В.</i> «Коли не по конях, так хоч по голоблях» (щира турбота про якість освіти чи псевдоінтелектуальний тролінг?) // Дивослово. 2015. № 12. 8. <i>Микитюк В.</i> Методика тестування знань та умінь з української літератури. Навчальний посібник. Львів, 2015. 9. <i>Микитюк В.</i> Педагогічні концепції Івана Франка (теорія та методика навчання літератури): монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 408 с. 10. <i>Микитюк В.</i> Принципи проблемності у викладанні української літератури // Дивослово. 2005. № 1. 11. <i>Надурак С., Слоньовська О.</i> Вивчення української літератури. 11 клас. Інтегровані уроки. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 224 с. 12. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5–11 класи / Укладачі С. Складар, Л. Нечволод. Харків: Торсінг, 2004. 224 с. 13. <i>Оліфіренко В.</i> Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с. 14. <i>Островерхова Н.</i> Аналіз уроку: концепції, методики,
--	---

	<p>технології. Київ: Інкос. 2003. 351 с.</p> <p>15. <i>Пастушенко Н., Пастушенко Р.</i> Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000.</p> <p>16. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність. Наукове видання / Я. Болубаш, І. Булах, М. Мруга, І. Філончук. Київ: Майстер-клас, 2007. 272 с.</p> <p>17. <i>Ситченко А.</i> Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. Київ: Ленвіт. 2004.</p> <p>18. <i>Слоньовська О.</i> Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. Київ: Видавництво «Рідна мова», 2000. 592 с.</p> <p>19. <i>Слоньовська О., Сушевський Б.</i> Конспекти уроків з української літератури для 10-х класів. Київ: Видавництво «Рідна мова», 2000. 277 с.</p> <p>20. <i>Степанишин Б.</i> Нові підходи до викладання української літератури // Дивослово. 1995. № 1.</p> <p>21. <i>Степанишин Б.</i> Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. Київ; Тернопіль, 2003. 190 с.</p> <p>22. Степанишин Б. І. Література – учитель – учень: посібник для вчителя. Київ: Освіта, 1993.</p> <p>23. <i>Токмань Г.</i> Методи літературознавчого аналізу в школі // Дивослово. 1999. № 6.</p> <p>24. <i>Токмань Г.</i> Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум, 2019.</p> <p>25. Франко про освіту та виховання. Упор. та ред. Г. Сабат. Дрогобич, 2020.</p>
Тривалість курсу	2 семестр (6-й і 7-й)
Обсяг курсу	Загальний обсяг - 90 годин , у т. ч. 8 годин лекційних, 6 годин практичних занять та 76 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ знати зміст і структуру шкільного курсу літератури; програми й підручники, посібники з літератури; своєрідність методики як науки, основні етапи її розвитку; найважливіші кваліфікаційні якості вчителя-словесника; основні вимоги до проведення уроків різних типів; форми, методи і методичні прийоми викладання літератури; специфіку художнього твору та основні методи, прийоми, принципи, шляхи аналізу художнього твору; своєрідність вивчення творів різних типів; закономірності формування теоретико-літературних понять; різні шляхи розвитку мовлення школярів у процесі вивчення літератури; види позакласної роботи; специфіку вивчення української літератури в школах різних типів; психолого-педагогічні основи викладання літератури; ✓ уміти орієнтуватися в методичній літературі; складати календарно-тематичне планування; складати конспект уроку української літератури; провести й проаналізувати урок з української літератури; встановити зв'язки літератури з іншими навчальними дисциплінами; робити повний аналіз художнього твору з урахуванням методичних вимог; користуватися сучасними методами літературного аналізу; планувати

	позакласні, позашкільні заходи з літератури.
Ключові слова	Методика, українська література, методи навчання, проблемність, типологія уроків, захід, конспект, біографія письменника, аналіз художнього твору, елементи теорії літератури, діагностика, тестування.
Формат курсу	Нормативний: викладання здійснюється у формі лекцій, практичних занять, консультацій і творчих самостійних робіт; заочний, онлайн.
Теми	Див: <i>Схема курсу</i>
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із філологічних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату методики викладання української літератури, знання джерел. Знання з історії української літератури, теорії літератури, історії України.
Навчальні методи й техніки, які будуть використані під час викладання курсу	Лекції, дискусії, презентації, професійно-орієнтовані бесіди, когнітивні консультації; акцентуємо увагу на можливостях біографічного, історіографічного, порівняльно-історичного, культурно-історичного, рецептивного методів; діагностичний метод (тестування, спостереження за перебігом навчального процесу, анкетування); аналіз навчальних програм і підручників, метод прогностичного моделювання (написання студентських есе, рефератів, підготовка презентацій, інших творчих робіт); метод критичного аналізу, проблемно-пошуковий метод.
Необхідне обладнання	Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: відповіді на лекційних і практичних заняттях – 20 балів; максимальна оцінка за есе, реферат, презентацію, іншу творчу роботу – 10 балів; самостійна робота студента – 5 балів, підсумковий контроль (іспит) – 50 балів. Передбачаємо, що відповіді студентів будуть самостійними та оригінальними. Виявлення будь-яких ознак академічної недобросовісності (незалежно від масштабів плагіату чи обману) є підставою для оцінки «незараховано». Відвідування занять обов'язкове; студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і відпрацювати їх. Студенти зобов'язані дотримуватися визначених термінів для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості сучасних програм з української літератури у середній школі. 2. Види аналізу художнього твору у школі. 3. Вивчення життєпису письменника у школі. 4. Вивчення літературно-критичних статей у старших класах середньої школи. 5. Інтегрований урок з української літератури. 6. Посібники для вивчення української літератури у школі. 7. Аналіз шкільного підручника з української літератури. 8. Праці Івана Франка про методику викладання української літератури. 9. Оповідання Івана Франка «Борис Граб»: образ учителя Міхонського, засади навчальної методики.

	<p>10. Франкове бачення шляхів формування особистості учня ("Борис Граб").</p> <p>11. Розвиток писемного мовлення у шкільному курсі української літератури.</p> <p>12. Система уроків позакласного читання.</p> <p>13. Методика проведення позаурочних літературних занять.</p> <p>14. Нестандартні уроки української літератури.</p> <p>15. Шкільна лекція. Завдання, структура, вимоги.</p> <p>16. Евристична бесіда на уроках української літератури.</p> <p>17. Діагностування навченості з української літератури.</p> <p>18. Оцінювання письмових творчих робіт.</p> <p>19. Міжпредметні зв'язки у вивченні української літератури.</p> <p>20. Проблема класифікації типів уроків літератури.</p> <p>21. Зразки тестування знань та умінь із української літератури.</p> <p>22. Виховна функція на уроках літератури: доцільність та обґрунтування.</p> <p>23. Проблемність на уроках літератури.</p> <p>24. Шляхи творення проблемних ситуацій на уроці літератури.</p> <p>25. Типологія уроків.</p> <p>26. Зміст і структура шкільного курсу літератури.</p> <p>27. Методи навчання на уроках літератури.</p> <p>28. Класифікація методів навчання на уроках літератури.</p> <p>29. Критерії вибору методів навчання на урок.</p> <p>30. Програми викладання літератури в середній школі.</p> <p>31. Особливості вивчення ліричних творів.</p> <p>32. Прийоми та шляхи аналізу художнього твору на уроці літератури.</p> <p>33. Завдання і структура методики викладання літератури.</p> <p>34. Особливості вивчення драматичних творів.</p> <p>35. Характеристика методів навчання на уроках літератури.</p> <p>Критерії вибору.</p> <p>36. Вивчення композиції художнього твору.</p> <p>37. Читання і засвоєння художнього тексту.</p> <p>38. Єдність змісту і форми під час вивчення композиції твору.</p> <p>39. Вступні заняття до вивчення художнього твору.</p> <p>40. Особливості вивчення творів різних літературних родів.</p> <p>41. Типологія уроків літератури за характером основних дидактичних завдань.</p> <p>42. Особливості вивчення епічних творів на уроках літератури.</p> <p>43. Типові помилки під час аналізу художнього твору.</p> <p>44. Принципи аналізу художнього твору.</p> <p>45. Завдання вивчення літератури у школі.</p> <p>46. Шляхи аналізу художнього твору.</p> <p>47. Сучасні підручники з української літератури (5-6 кл.)</p> <p>48. Сучасні підручники з української літератури (7-8 кл.)</p> <p>49. Сучасні підручники з української літератури (9-10 кл.)</p> <p>50. Сучасні підручники з української літератури для 11 класу.</p>
Підсумковий	<i>Іспит письмовий або у формі тестів.</i>

контроль, форма	
Іспит	Іспит виставляємо на основі суми балів за семестр: 20 балів – усні відповіді під час лекцій і на практичних заняттях; письмові роботи – 30 балів, творчі підсумкові роботи або тест (іспит) – 50 балів. Загальна сума – 100 балів.
Опитування	Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу надаємо після завершення курсу

СХЕМА КУРСУ

Тиждень, к-сть год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Урок української літератури				
1 т. (тиждень), 2 год	Потреба нової моделі учіння літератури. Методика викладання літератури як наукова дисципліна. Методи навчання на уроках з української літератури. Особливості шкільної лекції.	Лекція	Основна: 2, 3, 4, 5	Ознайомлення з новими програмами з літератури. Обговорення, пропозиції та аргументування можливих змін у програмі
2 т., 2 год	Українська література як навчальний предмет у школі. Програми з української літератури для 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	Практ.	Основна: 1, 2 Додаткова: 5, 7, 15	Скласти календарне планування в 5-11 класах (для одного класу за власним вибором)
3 т., 2 год	Проблемність на уроках літератури. Типологія уроків.	Лекція	Основна: 2, 3, 4, 6 Додаткова: 7, 10, 17, 18	Ознайомитися з сучасними шкільними підручниками
4 т., 2 год	Сучасний підручник з української літератури. Аналіз шкільних посібників.	Практ.	Основна: 1, 2 Додаткова: 5, 9, 11	Написати рецензію на шкільний підручник
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 Вивчення епічних, ліричних, драматичних творів. Діагностика знань				
5 т., 2 год	Особливості вивчення творів різних літературних родів і жанрів. Аналіз художнього твору в школі. Типові помилки. Зауваги до	Лекція	Основна: 2, 3, 4, 5 Додаткова: 4, 12, 14, 19	Реферат «Уроки української літератури:

	шкільної програми з української літератури			традиційні і нетрадиційні різновиди»
6 т., 2 год	Конспект уроку з української літератури. Структура, особливості	Практ.	Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Додаткова: 7, 9, 15, 16	Підготувати презентацію уроку в слайдах
7 т., 2 год	Діагностика знань з літератури. Тестування, його різновиди	Лекція	Основна: 2, 3, 4, 5 Додаткова: 1, 3, 6, 13	Реферат «Сутність, функції та цілі оцінювання на уроках літератури»
8 т., 2 год	Написання конспекту уроку та його апробація. Аналіз уроку з української літератури	Самостійна робота	Основна: 1 Додаткова: 9, 10, 12, 15, 16, 17	План роботи літературного гуртка
9 т., 2 год // 10 т., 2 год	Учитель української літератури в сучасній національній школі. Чи виховує література? // Перевірка та оцінювання знань на уроках української літератури. Дидактичні тести	Самостійна робота	Основна: 2, 3, 4, 5 Додаткова: 2, 5, 6, 7, 18 // Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Додаткова: 1, 3, 6, 13	Реферат «Виховна мета уроку української літератури» // Скласти тести до творчості письменника (за власним вибором)